

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
ÉVIKÉNT:
 Félévre 6 kor. — III. Negyedévre 3 kor. — III.
VIHÉKEN:
 Félévre 9 kor. — III. Negyedévre 5 kor. 50 fi.

Felelős szerkesztő és lapigazgató:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter. Lamprecht-palota, földszint az északban kábul.

A komikus osztrákok.

Végignéztük a tegnap megjelent osztrák és mindazokat a külföldi lapokat, melyek Bécsből veszik magyarországi híreiket, illetőleg tájékoztató értesüléseiket a magyar viszonyok felől és ritka egyértelműséget találtunk: az egész gárda megfenyegeti Magyarországot, hogy rögvést a perszonalunió következik, ha a magyarok követeléseikhez ragaszkodnak.

Egy Bécsből sugalmazott berlini lap így ír:

Az ősz császár megjelenése Budapesten talán le fogja csillapítani a magyarok felkorbácsolt szenvedélyeit, talán sikerül neki a higgadt elemeket követeléseik képtelenségéről meggyőzni. Nem egészen lehetetlen, miután a birodalom osztrák felében mindinkább tért foglal az a gondolat, hogy a különben is elkerülhetlen különválást Magyarországtól inkább azonnal kell megcsinálni és ezzel mindjárt Magyarországra háritani azokat a nagy katonai terheket, melyeket eddig nagyrészen Ausztria viselt helyette. Egyszersmind a gazdasági különválást is meg akarják valószínűsíteni, hogy Magyarország mindjárt a maga teljességében élvezhesse az önállóság örömeit. — Magyarországon aligha előre látták a hangulatnak ilyen változását. Alig vannak ott abban a helyzetben, hogy magukra vegyék a nagy áldozatokat, melyeket a perszonális unió Ausztriával igényelhet, s. i. t.

A többi mind, hol ilyen szeliden, hol vadul ugyanezt a nótát fujja és valamennyi azzal végzi, hogy bezzeg most megijedt egész Magyarország és szörnyen fél a különválás rémétől. Vagy nagyon naivak az osztrákok vagy nagyon butának néznek bennünket, ha tényleg azt hiszik, hogy van Magyarországon egyetlen teremtett lélek, mely ilyen fenyegetéstől megijed.

Legszébb álmaink mennének teljesebbé, ha az osztrák közvélemény a döntő köröket arra

tudná hangolni, hogy csakugyan adják meg nekünk rögtön azt a teljes önállóságot, melyről mi azt hisszük, hogy csak évtizedes nehézség, küzdelmek árán lehet megszerezni.

Nem bocsátkozunk az osztrák naivitás behatóbb bírálatába; csak konstatáljuk, hogy a végső pillanatban nem a magyarok, hanem az osztrákok volnának azok, a ki megijednek a sokat hangoztatott különválástól, melylyel összeomlana az ő nagyhatalmuk és hirtelen megindulna teljes anyagi romlásuk.

Sajnos, az osztrák fenyegetés csak üres szó és nem attól félünk, hogy Ausztria és császára megindítja a válópert, mint inkább attól, hogy még a bonyodalmak hosszú sora fog elkövetkezni, míg csak a mostani törvényes álláspont elismerését lehet elérni az ugynevezett nemzeti engedmények formáiban.

A kormányválság.

— Távirati tudósítások. —

A király álláspontja.

Mai nappal megindultak a legfelsőbb kihallgatások és sokáig, valószínűleg igen sokáig fognak elhúzódni. Az eddigi rendelkezések szerint a király e hó 29-én hagyja el Budapestet. Nagy optimizmus volna hinni, hogy ez alatt a hét alatt rendbe tudnánk jönni. Ha mégis úgy volna, csodának kellene történnie: vagy a királynak vagy tanácsadójának hirtelen kellene álláspontjukat megváltoztatniok. Meg fogjuk ismertetni olvasóinkat úgy a király, mint a tanácsadók felfogásával és mindenki maga is levonhatja ebből a tanulságot, hogy nagyon bajos hamarosan boldog végre jutni és hogy épen ezért *Khuen-Héderváry mint ideiglenes miniszterelnök még jó sokáig fogja Magyarországot boldogítani.*

Ó felsége álláspontja, mint legbeavatottabb oldalról jelentik nekünk, Széll, Khuen és Fejérváry elbocsátása óta nem változott. A királynak nincsen szán-

déka újabb engedményeket adni, hanem ott megállani, a hová már Széll alatt eljutott. Régen volt és így olvasóink talán már nem is emlékeznek, hogy mik is ezek az engedmények? Nem egyebek, mint az ugynevezett Szentiványi-féle pontozatok, melyeknek lényeges része a *katonai büntető törvénykönyv reformja, a zászló és jelvénykérdés rendezése és a magyar tisztiek hazahelyezése.* De még ezek is magyarázatra szorulnak.

A büntető törvénykönyv reformja alatt az anyagi intézkedés reformja értendő és nem a magyar nyelv behozatala az eljárásba. A zászló és jelvénykérdés pedig valami még ki nem forrt közösséget és nem a magyar zászlót és jelvényt jelenti. Ezeket a nagyon is kevésé nemzeti engedményeket is legfelsőbb helyen a véderő keretéhez kötik, vagyis ezek is csak akkor kaphatók, ha a nemzet előbb belemegy a két éves szolgálattal és a kontingens felemelésével járó nagyobb terhekbe. Ime ez a király álláspontja, mely nem egyezik meg egyetlen párt felfogásával sem és oly kevésé a függetlenségi-párt törvényes álláspontjával, hogy kibontakozásról szó sem lehet, ha bárki is vállalkozik ezen az alapon a kabinet-alakításra.

A meghívottak álláspontja.

A helyzetet megnehezíti, hogy a meghívottak között sincsen egyetértés, noha a 12 meghívott közül 11 ugyanegy párthoz tartozik. A király álláspontját csak egy ember osztja, a ki ezen az alapon már egyszer vállalkozott a kabinetalakításra: *gróf Tisza István.* Gróf Tisza ma is abban a nézetben van, hogy nem kell tovább menni és nem kell engedni, hanem még *ex-lexes* választások árán is le kell tiporni az ellenzéket.

Széll Kálmán nézetéről semmi biztosat nem lehet tudni, miután ő nem érintkezik senkivel és valamennyi meghívottra haragszik; de a legelemibb logika megmondja, hogy ő neki továbbra is passiv rezisztenciát kell ajánlania, melylyel állott és bukott.

Tolnai Dániel czipőraktára

Fiacz-utca 49. szám, postával szemben.

ajánlja ujdonságait a legdivatosabb nyári czipőkben hölgyek, urak és gyermekek részére.

Lawn-tennis- és kerékpározásuk vagyválasztásba.

Gróf Andrássy Gyula nyíltan hirdeti, hogy ő az összes nemzeti követeléseket helyesli, de perhorreskálja a magyar vezényleti nyelvet. Ime három ember, három különféle nézettel. Meglehetősen egyforma nézeten van a többi kilenc. Még Hieronymi Károly is hamarosan meggondolta a dolgot és a nemzeti irányhoz csatlakozott.

A legközelebb áll egymáshoz a két antagonistát: Bánffy és Apponyi: ők ketten mennek legmesszebb és a leg-radikálisabb irányban fogják informálni a koronát, Gróf Zichy János mint ellenzéki ember, teljesen egy nézeten van a kormánypartikkal, úgy hogy 9 ember úgy fog informálni, hogy a király álláspontja nem felel meg és hogy ezen az alapon a kibontakozás lehetetlen.

A további okoskodás igen egyszerű: miután a kihallgatások során csak gróf Tisza István fog a legfelsőbb alap mellett nyilatkozni, ellenben tíz ember többé-kevébbé ellene és a király talán azt már tudja, hogy az erőszak politikája nem sokat ér; nem tehető fel, hogy ő Felsége a kihallgatások első sorozatából meritene anyagot a helyzet megoldására. Ha az információk a királyi akaratallal egyeznének, hamar vége volna a válságnak; de így biztosra vehető, hogy a korona abban a hiszemben, hogy mások talán közelebb állanak az ő felfogásához, másokat is meg fog hallgatni és ha erre a legközelebbi nyolc nap kevés lesz, a kabinet-válság elhúzódhatik bizony hetekig. Arról nem is beszélünk, hogy a kabinet-válság megszűntével az országos válság még korántsem ért véget. Fájdalommal kell még konstatálnunk azt a tényt, hogy a hadgyakorlatok az ország sorsa fölött állanak és hogy arra az esetre, ha a válság a nagy hadgyakorlatok kezdetéig nem ér véget, csak a hadgyakorlatok befejezte után fog, úgy a hogy megoldódni.

Apponyi és az ellenzék.

Gróf Apponyi Albert az, a ki a meghívottak közül legmesszebb akar menni, oly annyira, hogy azzal gyanúsítják, hogy ő csak azért megy el a legszélsőbb határig, — mely azóban még korántsem az ellenzék álláspontja — mert nem akarja a kabinetalkitásra való megbízatást vállalni és elakarja kerülni, hogy ez neki felajánltassék. Mi ilyen frivolitásában nem hiszünk és annyi hazafiságot feltételezünk mindenkiről és így Apponyiról is, hogy jóhiszeműleg informál és a leg-súlyosabb munkára is vállalkozik, ha az országnak és a nemzetnek hasznára lehet.

Apponyi volt különben az, a ki szerette volna, ha a korona meghallgatja a közjogi ellenzék vezéreit is. Miután ez az óhaja nem teljesült, elhatározta, hogy ő egészen nyíltan felfogja tárni a korona előtt az ellenzéki álláspontot is. Ebből az elhatározásból kifolyólag tegnap a Házban több

ellenzéki politikussal konferált, előzetesen még Wekerle Sándorral volt hosszabb értekezése és azután sorban fogadta Kossuth Ferencet, Polonyi Gézá, Eötvös Károlyt, Szederkényi Nándort és Holló Lajost.

Ezeknek az értekezéseknek nem volt semmiféle kapacitáló célja; Apponyi tisztán információt keresett, hogy milyen alapon képzelik az ellenzékiek a kibontakozást, hogy erről is beszámolhasson a koronának. Ez lesz az első eset, hogy a Ház elnöke nemcsak a saját, hanem az ellenzék nézeteit is fogja tolmácsolni a király előtt.

Az első kihallgatások.

Az általános, nagy érdeklődés természetesen a legfelsőbb kihallgatások felé fordul. A közönség annyira érdeklődik a kihallgatások iránt, hogy ellepi a vár udvarát és a Szent György-teret és ott várja, hogy kik járnak ki és be az udvarnál. A várakozókhoz csatlakoznak számosan, a kik a Zsigmond-kápolnában kitett Szent-Jobbot tekintik meg, úgy, hogy esinos kis tolongás van a várak környékén. Természetes, hogy a külsőségekből nem lehet a lényegre semmi következtetést vonni, valamint az sem valószínű, hogy a meghallgatott politikuskok a várakozó riporter-gárdának elmondanak, hogy mit beszéltek a királlyal; de azért nem érdektelen a külsőségek regisztrálása és a meghallgatások sorrendjének közlése sem.

Elsőnek ma délelőtt tíz órákor gróf Zichy Jenő v. b. t. t. járt a várakban és ott félóráig időzött. Gróf Zichy Jenő nem járt a királynál, hanem gróf Paar főhadsegédnél volt látogatásban. Ez a magánlátogatás a válsággal nincsen semmiféle összefüggésben. Félhivatalos jelentés szerint, ő Felsége tegnap gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta, mely majdnem egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök ma ismét meg fog jelenni ő Felségénél kihallgatáson.

A parlamenti notabilitások sorából, kiknek nézetét ő Felsége meghallgatni kívánja, ma hivatalosak: gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke, gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke, gróf Károlyi Sándor és gróf Andrássy Gyula.

Gróf Csáky Albint ő Felsége délelőtt 11 órákor fogadta. Ezután a kihallgatás után következett a király reggelije. Gróf Apponyi Albert házelnököt a főudvarmesteri hivatal déli egy órára hívta meg.

Tisza és Khuen.

Gróf Tisza István a mai délelőtt folyamán két óra hosszat értekezett gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökkel.

A meghívottakon kívül Sélley Sándor miniszteri tanácsos járt a várakban a főudvarmesteri hivatalban, Paar gróf főhadsegédnél. — Sélley, mint országos rendőrfőnök járt el, azok miatt az intéz-

kedések miatt, melyeket a király legközelebbi utazásai során kell megtenni.

Mint utólag értesülünk, gróf Zichy Jenő nem Paarnál, hanem Zichy Livia udvarhölgyénél volt látogatón.

A 12 órai dejeuner teljesen házilag folyt le; ahhoz senki sem volt hivatalos.

Egyház és iskola.

Kiss Aron Máramaroszigeten.

Kiss Aron püspök e hó 25-én, kedden Osváth Pál döghei lelkész és Uray Sándor püspöki segédlelkész kíséretében Máramaroszigetre utazik, hol résztvesz a kerületi lelkészek értekezletén. — A gyűlésen Degenfeld József gróf és Erdős József dr. főiskolai igazgató is megjelennének.

A debreceni ev. ref. főgimnáziumban az 1903—1904. iskolai év szeptember 1. napján nyílik meg. — A felvételek, beiratkozások szeptember 1—8 napjain történnek és pedig szeptember 4-ig csak protestáns vallásúak, azontul bármely vallású növendékek jelentkezhetnek felvételre. Első sorban az előjegyzett tanulóknak van joguk a beiratkozásra, kik szeptember 4-ig jelentkezni kötelesek. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása f. évi szeptember hó 9-án napján délelőtt 9 órákor lesz, mely után a tanítás azonnal meg fog kezdődni. — A vizsgálat határideje: 1. Javító és pótlóvizsgálat: a VIII-ik osztályból szeptember 1-én, az I—IV-ik osztályokból szeptember 2-án és az V—VII-ik osztályokból szeptember 3-ik napján. 2. Felvételi vizsgálatok bármely osztályból szeptember 1—2. napjain délelőtt. 3. Magánvizsgálatok a VIII-ik osztályból szeptember 1-én, az I—IV-ik osztályokból szeptember 5-én és az V—VII-ik osztályokból szeptember 9-én, délelőtt az írásbeli, délután a szóbeli vizsgálatok. Az ev. ref. főgimnázium igazgatósága.

P. Nagy Zoltán sikere. A református egyházi énekek új dallamozásának munkáltságában jeles zongoratanárunk, P. Nagy Zoltán is tevékeny részt vett. Fáradságának jutalmául a konvent Nagy Zoltánnak 200 koronát szavazott meg. E helyen említjük meg, hogy egyházi énekek szerzéséért S. Szabó József tanár és Szini Péter volt tanító 20—20 korona jutalomba részesültek.

A helybeli róm. kath. elemiiskolákban a beiratások szeptember hó 1—5. napjain történnek, naponként délelőtt 8—11 óráig. A beiratás alkalmával fizetendő 6 korona 40 fillér tandíj (a múlt évi esetleges tandíjhátralék is!) és 30 fillér az országos tanítói nyugdíjintézet javára. — Az I-ső osztályba csak azon gyermekek vehetnek föl, kik 6-ik életévüket már betöltötték, mely körülmény keresztlevéllel vagy u. n. születési és keresztelési jeggyel igazolandó. A róm. kath. elemiiskolák igazgatósága.

Iskolai értesítés. Az érdekelt szülők ez uton is értesítettnek, hogy az ágost. hitv. evang. elemi iskolában az 1903—4. tanévre a beiratások augusztus hó 31. és szeptember hó 1—2. napjain lesznek délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig iskola Miklós-utca 3. szám alatti helyiségében. Szeptember hó 3-án lesz az iskolai év megnyitása istentisztelettel. Az első félévi tandíj a beiratáskor fizetendő. Azok pedig, a kik tandíj elengedése iránt folyamodni óhajtának, kérvényeiket a beiratáskor nyújtásuk be. Debrecen, 1903. augusztus 21. Az ágost. hitv. evang. iskolaszék.

VIDÉK

Merénylet egy községi előjáróság ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Sólymos község lakosait egy gonosz merénylet tartja izgalomban kedd este óta, a mikor ugyanis, mint tudósítónk írja, gyilkos merényletet követtek el a községi előjáróság ellen. Az eset részletei a következők: Két hónappal ezelőtt községi előjárósági választás volt a községben. Ennél a választásnál a régi előjárók kibuktak és helyettük új előjárók lettek választva, élükön Szügyi Domokos bíróval.

A nagy küzdelem között lefolyt választást annak idején megfellebbezték s ezelőtt egy héttel érkezett meg az alispáni rendelet, mely a megtörtént választást jóváhagyta. Ennek öröme az új bíró kedden este a mikor névnapja is volt, vacsorát adott a saját házában, hova az összes előjárósági tagok hivatalosak voltak. Az udvaron volt terítve a vendégeknek, hol huszonkét ember ült együtt. Vacsora közben a kert felől egyszerre két lövés dördült el. A kilőtt ölmadarok egyszerre nyolc embert sebesítettek meg, köztük a házigazdát a bírót, továbbá Harsányi Ignác jegyzőt, Vass Bálint, Kapás István, Gombos József, Méhes Imre esküdteket, Tóth Mihály és Mihály József odaváló lakosokat. A legsúlyosabban Vass Bálint és Kapás István esküdtek sérültek meg. Mindkettőt a hátán érte a lövés és a lövedék behatolt a testbe. Allapotuk oly súlyos, hogy aligha maradnak életben.

Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely a vizsgálatot nyomban megajtette s több gyanus egyént letartóztattak, de hogy a valódi tettesek köztük vannak-e, az bizonytalan. Mindinkább bizonyosnak csak az látszik, hogy a merényletet felbélte emberek követtek el és az ellenpártiak által lettek felbérelve. Az esetet bejelentették az ügyészségnek. A nyomozást folytatják.

Két uri leány öngyilkossága.

Két gyönyörű, fiatal uri kisasszony meg-rázó tragédiája okozott tegnap mély megdöbbenést Nagyváradon. Két gyermek lány vetette el öngyilkos módon az életét, két egymást imádó testvér, a szépséges Molnár Juliska és a huga Ijon. — Molnár János bályoki birtokos házában történt a szomorú esemény, melynek romantikus részletei divatja mult, érzékeny regények lapjait idézik élénk. Molnár János feltűnő szépségű 15—16 éves leánykát Nagyváradon is ismerték. Az idén táncolták volna át első báljukat. A regényes hajlandóságu kisasszonykák azonban kerültek a társaságot s életüket megrontotta az ábrándozás. Megakartak halni, olyan szépen, a hogy a novellák és a drámák hősnői. Ez volt a gondolatuk, vágyuk, céljuk. Tegnap délután a két leányt halva találták szobályukban. Körül a szőnyeg csupa vér, az asztal lábánál két revolver. A boldogtalan gyermekek a tükrök előtt szíven lötték magukat s mindkettőjük életét kioltotta a golyó. A kis öngyilkosok levelet hagytak hátra a melyben arról panaszkodnak, miről is panaszkodhattak volna, hogy megunták az életet, amelyben örömet nem találtak.

Gigánybosszu. Sós-Ujjfaluban véres gyilkossági eset tartja izgalomban a lakosságot. Az eset részleteiről tudósítónk a következőket közli: Még a mult év őszén történt, hogy a falu határában egy vándor cigányfamilia telepedett meg, de csakhamar veszedelmessé kezdtek válni a cigányok, mert a kukorica, burgonya s a szőlők között nagy kárt okoztak. Szubits Márton községi bíró a sok panaszra maga elé állította az egész cigánycsaládot és büntetésből valamennyit megnyiratta. A nyírás befejezése után a cigányok átkozódva távoztak a község határáról

és még aznap elhagyták a határt is. Vasárnap éjjel nagy lázra és segélykiáltások zavarták fel Szubits bíró szomszédjait. Mikor az emberek összefutottak a bírót, a ki rendszerint kint szokott aludni a tornácban, széthasított koponyával halva találták az ágyában. A bíró kocsisát, Marschalkó Tamást pedig az istálló ajtajában találták meg véres fejjel, eszméletlen állapotban, Szubitsné, a ki a kocsis lármájára felébredt, ki akart menni az udvarra, de alighogy az ajtót felnyitotta, észrevette a cigányokat, a kik beakartak rohanni, de az ajtó sikerült előttük becsapni, miáltal Szubitsné megmenekült. — Az esetről értesítették a csendőrséget, mely nyomban üldözöbe vette a gyilkosokat, kiket aztán hétfőn délután sikerült elfogni. A letartóztatott cigányok azok voltak, a kiket a mult ősszel Szubits megnyirattott. Ezek a cigányok már napok óta a szomszéd község határában rejtőzködtek, várva a kedvező alkalmat, hogy a bíró bosszút álljanak a megnyirattásukért. Vasárnap éjjel aztán végrehajtották tervüket. A bíró rögtön meghalt. A kocsis még él ugyan, de aligha marad életben.

HÍREK

Éjjeli posta.

Katonák kinzása Németországban.

Berlin, augusztus 21.

Még a mult hó 21-én történt, hogy Berlinben Hill Sándor, a 4-ik gárdaezred egyik közlegénye egy bombával agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka most kiderült.

Kiderült, hogy ez a szegény katona egy bestiális altiszt áldozatává lett.

Ez az altiszt, Reichenbach Ottó őrmester, valóságos réme volt az alatta álló közlegényeknek.

Most, hogy az öngyilkosság révén csávába került, egymásután jönnek panaszok ellene. Eddig 1500 esetet jelentettek be ellene, mindenféle rossz bánásmód miatt.

A tényállás felvétele a kiküldött katonai bíróság előtt konstátálta, hogy Reichenbach pofozta, leköpte, megrugdalta stb. a katonákat.

Egy ízben egy Bauervein közlegénynek úgy meghuzta a fülét, hogy az leszakadt.

Egy katonát egyszer úgy vágott arcul, hogy az megsiketült.

Egy közlegénynek nagyon csinos kedvese volt. Reichenbach meglátta és megkivánta. Mivel azonban a leány hűséges volt és ellent állt a durva őrmester szerelmi ostromának, a felsült őrmester dühében a közlegényt úgy megkinozta, hogy az maga kérte a leányt, hogy engedjen a kegyetlen embernek, a ki ellen még panaszt sem emelhet.

A katonai bíróság 3 évi és hat havi börtönrre ítélte.

× A lengyelek Budapesten.

(Éjjeli express tudósítás.) Szent István napján a lengyel vendégek az eleintén mutatkozó esős idő dacára is kellemesen töltötték el. Már a kora reggeli órákban hosszú csoportokban gyalog vonultak fel a várba, a hol Rudnay főkapitány előzenyességéből részükre a körmenethez a Mátyás-templom közvetlen közelében külön helyek tartattak fenn. Azután külön hajón az Arany János-utcai kikötőhöz mentek, a honnan az országház, a kuria és a lipótvárosi bazilika megtekintésére indultak. A képviselőházban Csávossy háznagy intézkedésére Farkas főterembiztos fogadta a lengyeleket, a kik nem győztek a parlament pazar berendezése és az épület szépségei felett

eléggé kifejezést adni. A képviselőház tisztikarának köszönetet mondva, nagyobb körsétára indultak a városba és délben az Andrassy-uton keresztül a Royal-szállóba mentek ebédre, az egyik nagyteremben Varga Ferenc tanár a munkácsi, Sipos Károly kereskedő a kassai küldöttség élén már várta a lengyeleket. Az ebéd lelkes hangulatban folyt le és pohárköszöntőkben sem volt hiány. „Nincs még veszve Lengyelország és viszontlátásra a tettek mezején” felkiáltással köszönték meg a lengyeleket a kitüntetés, melyre az egész vendégsereg állva elénekelte a lengyel Hymnuszt. Ebéd után földalatti villamossal az állatkertbe mentek a vendégek, a hol Kaffka igazgató kalauzolta őket. Onnan a közlekedési muzeumot tekintették meg, a mely a lengyeleket kiválóan érdekelte, miután nagyobb részt vasuti tisztviselők. A muzeumban Novelly államvasuti főfelügyelő rendeletére szakavatott vezetők állottak rendelkezésre, a kik ügyes előadással a lengyel vasutasokat a muzeum hosszas tanulmányozására bírtak. Elmaradt a kereskedelmi muzeum megtekintése, miután késő este lett, míg a közlekedési csarnokkal végeztek. Este a lengyel zenekar és egy jó magyar cigányzenekar hangjai mellett vacsoráztak a volt Belle-vue-vendéglőben, a hol jó magyaros ételekkel kedveskedtek nekik.

× Automobilon az északi sarkig. (Éjjeli express tudósítás.)

Mint hogy Kolumbus óta minden felfedezhető felfedeztek, már nincs más h tra, mint az északi sark. Ezt megismerni ambicionálja a mai kutató. Sok vér fagyott meg már a jégmezőkön, ez azonban nem hátráltatja a vakmerőket, a kik odaigyekeznek. Hajóval nem sikerült az éjszaki sarkot megközelíteni, léghajón sem! Egy bostoni ur most az automobil akarja közlekedési eszköznek felhasználni. A táviró jelenti, hogy egy Glidden nevű gentleman a feleségével együtt elindult automobilon az északi sark felé. Egyéb hirt nem közöl a táviró, de ez a pár szó is elég jellemző az amerikai vakmerőségére.

× Budapestre szökött csalók.

(Éjjeli express tudósítás.) A krakkói rendőrhatalóság táviratilag értesítette a budapesti rendőrkapitányságot, hogy onnan Müller Miksa 35 éves bankhivatalnok és Kavka István 33 éves könyvelő több nagyobb család elkövetése után megszöktek. Müller középtermetű, haja őszbevegült, arcán vörös kiütés, nyakán több forradás, bajusza vörös. Kavka középtermetű, szikár ember, bajusza sötétszöke, ballábára sántít. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a kellő fogadtatásra.

SZINELÁZ.

Felhő Rózsi hódít. Felhő Rózsi, szintársulatunk szubrett primadonnája nagyon megszerettette magát a szigeti közönséggel. Egymásután aratja sikereit s azok is, a kik eleinte Komlóssy Emma emlékein ringottak, most már a Felhő Rózsi leglelkesebb hívei. A Lotti ezredeseiben telt ház közönségtől aratta a viharos tapsokat, a Nebántsvirág előadásán pedig a virágok halmazát, a melylyel a szinpadot elöntötték. Szóval Felhő Rózsi hódít s folyton telt házakhoz segíti Makó Lajost.

Szintársulatunk Szigeten boldog napokat él át. A közönség nem kritizál, hanem dicsér és dicsőt. Anyi diadalt szívnak magukba Thália hivatott és hivatalos prókatorai a hegyek között, hogy bátran visszasirhatják emlékükből, ha majd Debrecenben nem a hódolat és bámulat, hanem a szigoruan igazságos vélemény egy kicsit elborítja a „*máramarosi babérok*kal” font homlokukat. Monna Vannát telt ház előtt adták. Lotti ezredesére ketszer telt meg a színház. A doktor ur és a Nebántsvirág telt ház előtt, a Falu rossza zsufolt ház előtt került színpadra. Szóval elismerés, dicséret, hódolat, bámulat és virág van kvantum-szátisz. Ahhoz azonban, hogy Debrecenben folytatást nyerjenek a dicsőségteljes napok, egy kis reorganizációra lesz szükség a szintársulat művészeti és technikai kérdéseiben egyaránt, a melyeket már nem igen könnyen engedünk el Makónak, mint a szigetiek.

Műkedvelő előadás. A „Margit“-fürdő villanyvilágított dísztermében Szabó Miklós tanítványai s vendégeiből alakult műkedvelő iparos ifjak társasága augusztus hó 23-án, azaz vasárnap este táncal egybekötött műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színpadot is rendez, eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. Rendező: Kozma A. Sugó: Fehérvári József. Személyek: Özvegy Karvasiné — Nagy Izabella k. a. Ormódy Asztolf, fia első férjétől, Nagy-Ormód ura — Kiss Sándor. Ormódy Bence, ennek unokabátyja — Tóth Sándor. Kiss Bálint parasztagazda — Bartha Lajos. Rózi leánya — Nagy Mariska k. a. Erzsök, ánya — Nyitray Mariska k. a. Márton, csikós — Kozma. Andris, Ferke bojtárjai — Balázs Gy. Labdacsné — Szőke Ferenc. Szárnyai, szomszéd földes ur — Sturmam Gyula. Torkosi, jegyző — Körösi András. Vámos, rektor Nagy-Ormódon — Vince Sándor. Georges, Bence inasa — Csiba Sándor. Peti, Asztolf nasa — Szathmári Gy. Labdacsné — Nyitrai M. k. a. Főbíró — Nagy Károly. Kocsmáros — Komlósi Dániel. 1-ső részegasszony — Jenei Rózi k. a. 2-ik részegasszony — Király Juliska k. a. 3-ik részegasszony — Cséki Rózi k. a. Hajdu — Vince. Az előadást megelőzi: „Az utolsó roham” című történeti látványosság. Irta s előadja: Kozma A. „Az örült” Petőfi-től. Előadja: Tóth Sándor. Belépti-díj: I-ső hely 2 korona. II-ik hely 1 korona 60 fillér. III-ik hely 1 korona 20 fillér. Állóhely 60 fillér.

Szintársulat Bösörményben.

Szilágyi Dezső kitűnően szervezett szintársulatával legutóbb Kispeszteen érdemelte ki a közönség és a sajtó elismerését. — Most a társulat pár nap múlva Bösörménybe megy, a hol bizonyára megérdemelt bizalommal fogadják s méltóképen pártolni fogják. Szilágyi már is jó nevet szerzett társulatával s a bizalom és pártolásra mindenütt érdemessé tette magát. A társulat kiválóbb tagjai: Balla Mariska, Bándy Rózi, Nánássy Juliska énekesnők. Homokai Gabriella, Lendvay Ferike, Radóné, drámai színésznők. Havass Jenő hősszerelmes, Halász Ede baritonista, Radó Sándor jellem, Eöri Pordán Béla komikus, Balogh, Puskás, Kovács, Balla Ákos, Vihary Elemér. Műsoron vannak: Böregér, Csornevillei harangok, Bob her-

ceg, Madarász, Drótos tót, Nebántsvirág, Lili, Tolonc, Bor, Flórika szerelme, Piros bugyeláris, Falu rossza, Éjjeli menedék-hely, II. Rákócy Ferenc, Obrenovits Sándor, Takácsok és az Aranyember.

UJDONSÁGOK

Séta a cipőkiállításon.

A debreceni cipőipar.

— augusztus 22.

Kétségtelen, hogy a cipőkiállítás anyagának becsét elsősorban a debreceni cipészek kiállított termékei emelik magasra. Cipészeink, a nagyobbak és kisebbek egyaránt, minden tudásukat felhasználták, hogy készítményekkel nemcsak izlésüket, de versenyképességüket is bebizonyítsák.

Legnagyobb mennyiséggel Weidner József áll elől a kiállítók között. Különösen sevrőbőrökből készült cipői és izlésesen, remekbe készített szandálja tanuskodnak Weidner nagy szaktudása mellett. Cipőin különben nemcsak a legújabb divat nyoma látszik, hanem az is, hogy kidolgozásuk is kitűnő. Hasonlólag nagy raktárt állított ki Nemes Gábor is, olcsó cipőkből.

Griemann Gyulának othopéd cipői kiváló figyelemre tarthatnak számot. A lábunk legkisebb szabálytalansága s legtorzabb képződése dacára is csinos, kényelmes és a mi fő, könnyű cipőket lehet használni, a mint ezt Griemann be is bizonyított. Lebovits Zsigmond versenyen kívül állította ki a József főherceg megrendelésére készült díszesizmát és néhány határozottan izléses, ügyesen készített cipőt. A Ciccó Lajos díszesizmája is elsőrendű, nagyon szép készítmény. Varga Imre cipőin pedig a tartósság szempontja és az alapos kidolgozás látszik meg.

Elfenbein és Klein finom cipőkben excellálnak. Csak a legújabb és legizlésesebb divat! Ebből a szempontból különben, különös dicséretre tartanak számot Stern Simon (Karcag) cipői is, melyek valósággal remekai a cipőiparnak. Fischer Menyhért is szép dolgokat állított ki, melyek körülbelül a Réthey és Róth János készítményeivel egyrangúak. Papp Mihály, Müller Gotthard, Szilvási Kálmán, Marozsán Péter, Varga István és Kohn Sámuel a jó munkára fektettek fő súlyt. Vízont inkább izlésükkel tűnnek ki: Hoffer Ferenc, Vályán György, Orosz István, Szilágyi József, Agoston István, (csizmája remek). Kiss F. Ferenc, Sinka János, Pajtás István, Nagy Dezső, Bartus Lajos, Balla Sándor és Solyom Géza. A két irány középutját, a csúpos és tartós munkát legjobban a következők képviselik: Róth János (a legelegánsabb fél-cipővel), Klein Sámuel, Tóth Ferenc, Simon Imre, Schnake Nándor, Barna Pál, Kereskényi István, Szotzfried József és Katócs József.

Általában minden debreceni kiállító csak legjavát, legizlésesebbjét küldötte be annak, mit produkálni képes. És ezért illeti különös dicséret derék iparosainkat. Ajánljuk mindenkinek, hogy tekintse meg a kiállítást. Csak szép és figyelemre méltó dolgokat fog ott látni.

Betörés az izraelita templomba

(Saját tudósítónktól.)

Lapunk tegnapi számában már röviden megemlékeztünk arról a vakmerő-betörésről, melyet ismeretlen tettesek a Deák Ferenc-utcai izraelita templom ellen intéztek. Lapunk utján csakhamar

elterjedt a hír az egész városban s mindenütt mély megdöbbenéssel tárgyalták az esetet.

A betörők mint a vizsgálat megállapította, a templom északi oldalán lévő ajtón hatoltak be, melynek vas círádait könnyen, minden nagyobb erőfeszítés nélkül lefeszítették. Az üveget betörve behatoltak a templomba. Mindez esőndben, zajtalanul történt, mert még az üveget is rendkívül óvatossággal törték be, erre vall az a körülmény, hogy aránylag kevés üvegcserépet találtak az ajtó körül.

A templomban a hármias perselyt feszítették fel, melyről három erős Werthem-féle lakatot szakították le. Azután egy főkot álkules segélyével kinyitották s az ebben elhelyezett ezüst perselyt szintén feltörték. A betörők valószínűleg nem voltak tisztában a persely értékével, mert csak tartalmát ürítették ki, az értékes ezüst perselyt azonban ott hagyták. Hogy a perselyek tartalma mily összeget tett ki még hozzávetőleg sem tudják megállapítani.

A rendőrség a megejtett vizsgálat alkalmával a négy lefeszített lakaton kívül egyéb bűnjelre nem akadt, a mi megint a mellett bizonyít, hogy a tettesek valamely banda szövetkezet tagjai, a mi éppen nem lehetetlen, tekintve az utóbb Kassán és Szatmáron hasonló módon elkövetett templom rablásokat.

A vizsgálatot a rendőrség ez irányban folytatja tovább.

*** Vasárnapi istentisztelek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Uray Sándor. Kistemplomban Dicsőfi József. Új-templomban Sáfány Lajos. Ispótyá-templomban Bíró Ferenc. Capókerti imaházban Kovács János. — Papp Lajos s. Ielkész délután 3 órakor bibliát magyaráz a Nagytemplomban.

*** A főispán szünideje.** Puky Gyula főispán még mindig Iglőfűreden időzik családjával. A főispán csak szeptember elején tér vissza Debrecenbe.

*** A német festők Király Gyulának.** Baumeister Herman és Hinderer Herman a két németországi festőművész befejezte hortobágyi időzését. Sok szép képet készítettek a hatalmas pusztaságról. A többek között lefestették a hortobágyi-csárdát is s a képet melegajánló sorok kíséretében Király Gyula tanácsnoknak adták. A két művész még néhány napig Debrecenben fog időzni.

*** Ülés a városházán.** A városházán Kovács József polgármester elnöklésével folyó ügyek elintézése végett, tegnapi délelőtt teljes tanácsülés volt.

*** Balogh Ferenc Liverpoolban.** Főiskolánk tudós tanára, Balogh Ferenc tavasszal Angolországba megy, hogy ott György Endre főrendiházi taggal együtt az angol presbiterianusok liverpooli egyetemes gyűlésén a magyar református egyházat képviselje. Az 1881-iki debreceni zsinatnak mintegy folyamánya ez a küldetés, melynek főcélja a kontinens egyetemes református egyházainak szövetkezése. Balogh Ferenc és György Endre elviszik a magyar hittestvérek

üdvözlését s előkészítik a közelebbi érintkezés útját.

* **A szabók szaktanfolyama.** Az ünnepélyesen megnyitott szabó-szaktanfolyam előadásai holnap kezdődnek az iparos Otthon-disztermében. A tanfolyamon csak férfiszabók vehetnek részt. A mennyiben a nőiszabók közül huszonötven jelentkezne egy ilyen kurzusra, az ipartestület, a kereskedelemügyi miniszter segítségével, február havában megnyitná a nőiszabók szaktanfolyamát. A holnap kezdődő tanfolyamra jelentkezett iparosok ma délután okvetlenül szállítsák be munkaszataikat a testülethez.

* **A városi könyvtár ügye.** A városházán létesítendő könyvtár ügye a megvalósulás felé közelg. Tegnap Kovács József polgármester és Kone Akos főlevéltáros a polgármesteri szoba melletti fülkében egy egész sereg értékes könyvet fedeztek fel, a mely a városi könyvtár tekintélyes részét fogja képezni. A jelzett helyen igen sok teljes példányt találtak meg Szücs István Debren város történetének és dr. Zelizy monografiájának. Ezeket olesó áron elfogják adni.

* **Előjárósági ülés.** Az ipartestület előjárósága e hó 30-án, csütörtökön tartja augusztus havi rendes ülését, melyen több fontos ügy kerül elintézésre.

* **Szerencsétlenség a dohánygyárban.** Megirtuk tegnapelőtt, hogy Takács Róza milyen szerencsétlenül járt a dohánygyárban. Azóta a hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy Takács Róza szerencsétlenségét saját vigyázatlanságából idézte elő. Neki a dohányvágó géphez hozzá sem volt szabad nyulni s bár ez szigorú fegyellemmel tilva van. Takarítás közben mégis a géphez nyúlt. Egy leesett dohánylevelet akart a gép közül kivenni s a forgó kerék küllője között kapott a levél után. Akkor szorult oda a keze, de sikoltására a másik pillanatban a gépet mentőváltójával azonnal megállították a különben is nagyon lassu forgású gépet s a zuzódást, a mit a leány szenvedett, néhány hét alatt így kiheverheti.

* **Vasutasok díjkuglizása.** A debreceni Máv. altiszti kör, vasárnap f. hó 23-án, saját helyiségében (Ispotály-utca 1. sz.) díjkuglizást rendez. A kiját-szandó négy díj közül az első díj egy hordó sör lesz. Kezdeté délelőtt 10 órakor. Vendégek szívesen láttatnak. — Az elnökség.

* **Országos iparkiallítások.** A hazai ipar föllendítésének jelszavával az utóbbi időben számos vidéki városban rendeztek ipari és gazdasági kiállításokat. Gyors egymásutánban következtek a pozsonyi, versei, makói, zsolnai, szegedi, szombathelyi, gyulai és nagyszombati kiállítások, a melyeket Láng Lajos kereskedelmi miniszter majdnem kivétel nélkül anyagi támogatásban részesített, több kiállítást pedig személyesen nyitott meg és megjelenésével, buzdító szavával iparkodott fokozni az iparosok ambícióját és iparkodott ráterelni a közönség figyelmét a hazai iparra. Láng Lajos kereskedelmi miniszter most egy nagyszabású tervvel foglalkozik. Országos iparkiallítási ciklust akar ugyanis rendezni. E kiállítások azonban nem általános jellegűek lesznek, hanem azokon egyes iparágakat fognak bemutatni a közönségnek. Az első ilyen országos iparkiallítás kizárólag a hazai

textilipart fogja bemutatni. Ezekre a részleges kiállításokra annál nagyobb szükség van, mert a hazai közönség maga sem ismeri a mi ipari haladásunkat. Hazai gyárparunk az utóbbi években erősen fejlődött és a kereskedelmi miniszternek az a célja, hogy a közönség egy részről meggyőződést szerezzen arról, hogy egyes iparágak minő mértékben fejlődtek ki hazánkban, másrészt az a szándéka, hogy a fogyasztó közönséget közelebb hozza az ipari termelőkhöz.

* **Szocialisták népgyűlése.** Vasárnap délután ismét gyűlést tartanak a szociáldemokraták. A Szechenyi-utca végénél jönnek össze s az általános titkos választói jog mellett fognak agitálni. A gyűlést Kovács József polgármester tegnap engedélyezte.

* **Lapdarugó mérkőzés.** Holnap délután nagy lapdarugó mérkőzés lesz a sportterén. A D. T. K. E. ezuttal válogatott, első csapatát küldi a matchre. Az „Egyetértés” is ujonnan alakított társasággal lép a pályára. Arnyas ülőhelyek, kényelmes tribünök állnak teljesen dímentesen a nagyközönség rendelkezésére.

* **Tűzijáték a csolnakázó-tónál.** Juhász Gyula piroteknikus holnap este nyolc órakor nagy és érdekes műsorú tűzijátékot rendez a csolnakázó-tavon. A program, melynek során új és eddig nem látott alakok fognak a levegőbe röppenni, tizenöt számból áll. A múlt héten váltott jegyek holnapra érvényesek maradnak.

* **Térzene a cipőkiállításán.** Szent István napján, a kedvezőtlen időjárás miatt, nem lehetett térzenét tartani a cipőkiállításán. Az elmaradt térzene helyett holnap délután 4-6 óra közt lesz sétatangverseny a kiállítás előtt. A térzenét az „Egyetértés” zenekara tartja. A kiállítás belépődíja holnap is 30 fillér.

* **Bestiális bérkocsis.** Brutális módon bánt el Fekete Lajos bérkocsis Balogh János szováti gazdálkodóval, hogy a kocsibért nem akarta abban a pillanatban kifizetni mikor ő kívánta. Egy angolkulesesal fejbe vágta úgy, hogy az ájul-tan rogyott a kövezetre. Fekete csaknem egész délután kocsikáztatta Baloghot, a ki mindig ujabb helyre vitette magát, a fizetést meg csak igérté. Estére járt az idő mikor Baloghgal a Veres-utóóra érkezett. Itt mindketten leszállottak a kocsiról s Balogh beakart térni egy házba. Fekete ekkor elébe állt és követelte a fuvarbért. Tagadó válaszra oly dühbe jött, hogy kocsija ülése alól egy félméter hosszú angolkulesot ragadott fel, melylyel Baloghot többször fejbe ütötte s mint a ki dolgát jól végezte, felugrott a bakra és elhajtott. — Baloghot vérebén fekvé, ájultan talták meg a járda kövezetén s beszállították a közkórházba. A brutális bérkocsis ellen megindították a büntető eljárást. Valóban itt volna az ideje, hogy a rendőrség a bérkocsisok durvaságának egyszer és mindenkorra elejét vegye.

* **Tolvaj hetes.** Cseh József hetes rajtavesztett gonosz munkáján. A gazdája: Lendlbauer Kálmán bizalmával vissza-élt s az ivóban lévő asztalfiókot felörve, belőle hat korona vadonatúj két fillérest esent el. A pénzt a pincében elásta s a rendőrség ott meg is találta. A hetes bűnét beismerte s így ügyét áttették a királyi ügyésszéghez.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Katona Andrásné ev. ref. 27 éves, özv. Krájinik Pálné róm. kath. 87 éves, Villás József ev. ref. 20 napos, Szilágyi Eszter ev. ref. 4 hónapos, Takács János ev. ref. 1 hónapos, Fischer Ágostonné róm. kath. 36 éves, Koris György ev. ref. 22 éves napszámos, Szabó Anna ev. ref. 4 hónapos, Heimann József róm. kath. 56 éves szegényházi ápolat.

* **Polgár Sándor orvosi mű- és kötszerésznel** Budapest VII. Erzsébet-körút 50. legutányosabban beszerezhető legjobb találmányu sérvkötők, összes betegápolási eszközök és kötszerek. Haszkötők, egyenes tartók, orthopaediai fűzők és járógépek, műláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül. Valódi francia különlegességek és óvszerek F. Berguerand fils párisi gyárából. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fenti címre ügyelni tessék.

* **Azok az apróhirdetések,** melyeket a *Debreceni Újságban* megfigyelni a tisztelt olvasóközönségnek napról-napra alkalma van, a magánforgalomnak a leghatalmasabb közvetítő eszközei s ezért mindenki sikerrel felhasználhatja a *Debreceni Újság* apróhirdetéseit álláskeresésre, birtokeladásra, birtokkeresésre, üzleteladásra, üzletkeresésre, mindenféle tárgyak, ingatlan és ingó értékek eladására és vevésére, apró levelezésre, házasság közvetítésre, lakás-kínálás és keresésre stb., mert ebben a rovatban *tíz szóig negyven filléért lehet hirdetni.* Minden további szó négy fillér. A hirdetés a kiadóhivatalban Lamprecht-palota adható fel. Vidékről postautalványon küldhető be, mert a szelvényre ráfér az apróhirdetés szövege vagy levélben, a melyben a hirdetésre szánt összeg levélbélyegekből is mellékelhető.

* **Pénzkölcsönöket** gyorsan kiaszközöl Rác Béla bankiródjája Debreczen. — 25 pénztintézet közül a legjobb helyen. Törlesztéses kölcsönöket 10-15 évre. — Bővebbet az irodában. Csapó-utca 12.

* **Egy doboz** linoleum 70 krajcár Tóth Kálmán fűszerüzletében.

* **Szülők figyelmébe.** Egy, legfeljebb két I-ső, II-od vagy III-ad osztálybeli tanuló teljes el-látásra elfogad egy gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban.

* **Uri fehérenmü,** gallér, kézelő, nyakkendő, zsebkendő, harisnya, fog-, köröm-, haj- és ruhakéfék, illatszerszap-pan, minden faj fésű nagy választékban, legolesőbban beszerezhető Bartha Kálmán főtéri üzletében. Gyermek és női napernyők féláron.

TÁVIRATOK

A válság.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 21.

A politikai helyzet a mai nap folyamán ismét stagnált. Mert azt, hogy a király egyes politikusokat fogadott, a megoldás előjelének sem tekinthetjük. Sürü

Figyelem!

Az őszi áruk elhelyezése miatt összes nyári áruk tetemesen leszalítva. Jó mosó kartonok 17 kr. métere, batiset, zefir 15 kr. mö-e, terangol zefir 90 kr. helyett 47 krajcár.

Asztalos József Debreczen
Kossuth-utca.

homály fedi mindezeig a politikai látóhatárt, a bécsi kéz dolgozik. Fővárosi tudósítónk a mai napról alábbiakat jelenti.

A királyi kihallgatások csütörtökig fognak tartani. Holnap Szápáry, Wekerle és Hodossy jelennek meg a királynál. Azután naponta három politikust hallgat meg. Ki fogja hallgatni a király Falk Miksát, Darányi Ignácot, Lukács Lászlót. Több politikus, a ki nem tartozik a függetlenségi párthoz, érzékenykedik, hogy a király nem fogadja. Ez természetes is, mert nem lenne tanácsos, hogy olyan elemeket hívjanak meg, a kik döntő befolyással a közügyekre nem lehetnek.

A mai kihallgatás egy órákor kezdődött. Először Csáky Albin gróf jelent meg azután két órákor Apponyi Albert. Háromnegyedhárom órákor jött el Apponyi a királytól. Utána Andrássy és Károlyi grófok jelentek meg. A kihallgatás félnegy órákor ért véget.

Apponyi memoraneumban foglalta össze a nemzeti követeléseket. Több képviselőnek, a többek bözt Eötvös Károlynak is megmutatta. Teljesen azonos régebbi memorandumával. Csak az idő kérdésében változtatott. Sürgősnek tartja a Széll Kálmán programjában kifejtetteket. A többieket hosszabb terminushoz köti. A szabadelpvűpártban azt mondják, hogy Apponyi azért ragaszkodik a nemzeti követelésekhez, hogy elzárja maga elől a meghivatást.

Nemzeti engedmények, a mint azt következtetni lehet, aligha lesznek. Így bármilyen kormány jön, legfeljebb három hónapig húzhatja el, azután az események maguk fogják Apponyit követelni. Más oldalról azt beszélnek, hogy senki sem vállalkozik a kabinet alakításra, mert engedmények lesznek. Állítólag ismét Khuen-Héderváryt bízzák meg a kabinet alakítással. A király báró Prónay Dezső ellenzéki főrendet meghívta kihallgatásra.

A külügyminiszter Budapestre jött.

Budapest, augusztus 11. Gróf Goluchowszky Agenor külügyminiszter* ma Budapestre érkezett.

A szerb generalissimus állás.

Belgrad, augusztus 21. Az a hír, mely szerint Arzen hercegnek a szerb hadsereg főparancsnokává való kinevezése a tisztikar ellenszegülése következtében lehetetlenné vált, helytelen. A „generalissimus“ állásra, mely

alkotmány szerint csak a szkupstina határozatával volna kreálható, egyáltalában nem létezik.

A temesvári dalosünnep.

Temesvár, augusztus 21. A temesvári dalosünnep ma megkezdődött. 22 daloskör vett részt a versenyen. Ma este disztrakoma volt.

Salisbury haldoklik.

London, augusztus 21. Tegnap este 10 órákor kiadott orvosi jelentés szerint Salisbury állapota majdnem reménytelen.

A lengyelek Budapesten.

Budapest, augusztus 21. A lengyelek ma délután megkoszorúzták Wornicki Kossuth sírját.

Vizáradások.

Boroszló, augusztus 21. Ravi-borból az Odera nagymérvű emelkedését jelentik. A Neisse folyó is emelkedőben van.

Gyilkos gyermekrabló.

— Saját tudósítónktól. —

Bukarest, augusztus 21.

A város lakosságát egy rendkívül gonosz tett tartja izgatottságban.

A tett hőse Vilju Péter bukaresti hentes- és mészárosmester.

Vilju hat évvel ezelőtt vett nőül egy német származású leányt, a kitől három gyermeke született.

A mészáros igen féltette szép nejét, és féltékenységében nagyon rosszul bánt vele. Az utolsó időben megtette vele azt, hogy a mikor hazulról távozott, a lakásba bezárva, az asztalhoz láncolta az asszonyt. A sajnálatra méltó nő végre is megunt a rabszolgaságot és bátyját hívatta, a kinek segítségével megszabadult rabszolgatartójától, a férjétől.

Ügye a bíróság elé került, a mely kérésére kimondotta a választ, mert betudta igazolni, hogy rossz bánásmódban volt része. A férjet az ítélet arra kötelezte, hogy elvált nejenek és az annak nevelés végett átadott gyerekeknek tartásdíjat fizessen.

Azt megengedték neki, hogy minden héten egyszer meglátogathassa. Ilyen látogató nap volt szerdán is. Vilju a pontosan kitűzött időben megjelent neje lakásán és miután engedelmet kapott, hogy a gyermekekkel rövid sétát tegyen a városban, kocsira ültette azokat és elhajtatott.

Neje azonban hiába várt a gyermekek visszahozatalára. Férje és gyermekei nem mutatkoztak, pedig már az est is beköszöntött. A megrémült asszony elfutott férje lakására, a hol az éppen lefeküdni készült.

— Hol vannak gyermekeim? kérdé tőle magánkiül az asszony.

— Jó helyen, nincs semmi bajuk!

— Látni akarom őket azonnal!

— Nem lehet!

Az asszony végre is a rendőrséghez fordult, a melynek kiküldöttei felszólították a mészarost, hogy adja ki a gyermekeket.

Mialatt ez történt, a rendőrségen egy rendőr jelentést tett, hogy az erdő-

ben egy bokorban három agyonszurt gyermeket találtak. A gyermekek holttestét behozták a városba és mindjárt az elrabolt Vilju gyermekekre gondoltak. Csakugyan ők voltak. A kegyetlen szíviű apa elrabolta és meggyilkolta őket. Kicipelte az erdőbe és éles késsel szíven döfte őket. Lemészárolta mind a hármat. A gonosz ember most a börtönben ül és várja méltó büntetését.

Egy magyar ifju szerencséje Ausztráliában.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 21.

Röser Mihály budapesti ácsmesternek két fia volt: Mihály és Kálmán.

Kálmán szüleinek óriási anyagi áldozata révén elvégezte a gimnáziumot és a műegyetemet, a honnan mint mérnök került ki.

Mikor azonban tanulmányait elvégezte és mint kész ember állott a világ elé akkor látta csak, hogy tulajdonképpen ő semmi.

Becsületet állást nem kaphatott sehol, mert mindenütt „be volt töltve“.

Az ezeréves kiállítás esztendeje alatt Budapesten sok külföldi ember fordult meg. Többek között egy ausztráliai angol mérnök, a kivel hogy, hogyan megismerkedett. Az angol megszerette a fiút, a kiből törekvő ambiciózus szellemet talált.

Mikor ismét visszatért hazájába, magával vitte Röser Kálmánt.

Hat év mult el azóta és ez idő alatt a fiatal mérnök oly szépen haladt előre, hogy jövedelméből évenként 6-800 frtot küldhetett haza szüleinek.

Melbourneban, a hová az angol mérnök vitte, azonnal állást kapott, a melyben ez idő alatt négyszer léptették elő.

Most pedig — mint egy szüleihez sajátkezűleg írt levelében jelenti — Melbourne város főmérnöke lett, a mi pénzünk szerint 18,000 forint évi fizetéssel.

Nem sok külföldre szakadt embernek jut ilyen szerencse osztályrészül.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vádirat Soós bíró ügyében.

(Fővárosi tudósítónktól.) A megvesztegetés büntetvével vádolt Soós Kálmán törvényszéki bíró és Schwarc Abraham ügynök bünpörének elbírálására a Kuria a budapesti büntetőtörvényszék helyett a pestvidéki törvényszéket delegálta, mert Schwarc Abraham kifogást tett amiatt, hogy Soós bíró fölött az egykori kollégái mondjanak ítéletet. Schwarc a pestvidéki törvényszéket sem találta megfelelőnek, mivel Soós Kálmán valamikor itt is működött, mint bíró. Eppen ezért kérte a felsőbíróságot, hogy egy harmadik törvényszékre bizza az ügy elbírálását. A Kuria már ezt a kívánságát nem teljesítette, mert Soós oly régen működött a pestvidéki törvényszéknél, hogy a mostani bírák közül egyik sem volt a kollégája. — Így tehát a pestvidéki törvényszék most már minden újabb incidens nélkül befejezhette a több ízben félbeszakított vizsgálatot és felhívta a vádemelésre jogosított budapesti királyi ügyészséget, hogy a tartóztatott bíró és büntársa ellen adja be a vádiratot. A vádhatóság képviselőjében dr. Magyar István királyi ügyész most szerkesztette meg a több ivre terjedő, részletesen megindokolt vádiratot, a melyben Soós bíró megvesztegetés büntetése,

Szwarc Ábrahámot pedig a megvesztegetésben való bűnrészeség miatt kéri felelősségre vonni. A főtárgyalást előreláthatólag még a jövő hónapban megtartják ebben a botrányos ügyben.

§ A Forgách-Berehtold ügy. (Fővárosi tudósítónktól.) Közöltük, hogy gr. Berehtold Miklós Madách Imre nógrád-megyei pénztárosra hivatkozva, a Kaszinó választmányánál feljelentette gróf Forgách Antal országgyűlési képviselőt, mert a panasz szerint gróf Forgáchnak 100 forintot adott kölcsön és ez a járásbíró előtt hamis esküvel letagadta a kölcsönt. A Kaszinó ki is golyózta Forgáchot, mire a gróf a büntetőjárásbíróhoz fordult elégtételért. Berehtold az ügyészségnél is feljelentette gróf Forgáchot hamis eskü büntetése miatt, itt azonban a vádat elaptsalannak találták. A büntető járásbírósnál e hétre tüzték ki a gróf Berehtold Miklós és Madách Imre ellen vágalmazás miatt indított ügyben a főtárgyalást, ezt azonban most nem lehet megtartani, mert egyrészt gróf Berehtoldnak az idézést nem tudták szabályszerűen kézbesíteni, másrészt pedig a bűnügyi iratok a törvényszéktől még nem érkeztek meg a járásbíróhoz.

§ A bandita harminc milliója. (Fővárosi tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Zimakov Iván orosz kereskedő nemrég nagyobb expedícióval utra kelt, hogy a Voiga folyót Kotov falu közelében átkutassa, a hol Stenkoy Razimim hírhedt orosz bandita harminc millió rubelnyi kincsét reméli megtalálni. Azt beszélik, hogy Stenkoy, mikor Michelson tábornok csapataival már csaknem körülzártá, kénytelen volt a féltve őrzött óriási kincsét a Volga folyóba dobni. A helyet, a hol a kincset a vízbe dobta, állítólag csak öt rablóvezér ismerte, a kik esküt tettek arra, hogy nem fogják a titkot elárulni. Az egyik vezér a halálos ágyán a titkot mégis elárulta Zimakov kereskedőnek, a ki most erősen bizik abban, hogy a harminc millió rubelt megtalálja.

§ Adós és hitelező. (Fővárosi tudósítónktól.) Kohler Gyula kereskedőnek levelet írt Zdenkó István hivatalnok, a melyben figyelmezteti, hogy ne zaklassa őt adósságai miatt, mert ha még egyszer megfordul nála a számlával, egyszerűen kidobja a lakásból. Kohler a levél tartalma miatt becsületsértés címén följelentette Zdenkót, a kit ma a budapesti büntető járásbíró el is ítél 20 korona pénzbüntetésre.

§ Elítélt kereskedő. (Fővárosi tudósítónktól.) Lébenstein Dávid fővárosi kereskedő, a kinek déligyümölcs és csemege-kereskedése volt a Ferencvárosban, a múlt évbe csődbe jutott és a hitelezők csalárd bukás büntetése miatt tettek ellene feljelentést, mert a vád szerint, az áruk nagy részét elvonta a csődvagyomból és kéz alatt potom áron értékesítette. A büntetőtörvényszék vád alá is helyezte, a tárgyaláson azonban a csalárd eljárást nem állapíthatták meg és a bíróság Oláh András elnöklöte alatt, vétkes bukás címen tizennégy napi fogházra ítélte Lébenstein Dávidot. Minthogy az ítélet jogerős, az elítélt nyomban megkezdte a fogházbüntetést.

CSARNOK

A Jézsefstadti kőkoporsó.

Rabláncon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMŐD. —

— Folytatás. —

De azok ott kint messze idegenbe nem érzik meg többé a hazai föld dobáját, a midőn dicsőséges harcba szállanak rajta a letiport szabadságért a méltó unokák.

Hanem azt a szent éneket ők is meghallották sirjaikban és ha megmaradt szíveiknek egyetlen ép rostja, akkor boldogan ébredtek föl tőle, mert tudták, hogy felettük így csak szabad nép dalol...

Sokan siettek az érces hangokra a temetőbe; a cseh nők megállottak a temető szélén és könnyezve hallgatták a szabaddá lett hősök bucsúéneket.

Aztán elénekelték a „Szózatot“ is s azzal szép rendben hazafelé indultak, kiki egy szál füvet vagy virágot tépve emlékül a vértanúk sirjairól.

Délben nagy lakomára gyűltek össze a híres Wesszeli-féle vendéglőben, a melynek a tulajdonosa fia volt ama rop-pant kövérségű Wesszelinek, a ki óriási testi sulya révén európai hírre emelkedett.

A történelem följegyezte, hogy rop-pant kövér volt Sobieski János lengyel király is, a ki a törököket elűzte Bécs kapui alól.

Gibbon, a hírneves történettudós is oly rémséges kövér volt, hogy midőn egy szép hölgy lába elé térdelt, annak szolgáit kellett becsöngetni, hogy az olvadozó tudóst talpra segítsék.

De mindezek nagyon is eltörpültek az öreg Wesszeli mellett, a kinek akkora volt a karja, mint a képzeltet legkövérebb embernek a combja. Az ajtókat mind szélesebbre kellett vágatnia, hogy kiférhessen rajtuk s külön vasszéke volt, mert biz a legerősebb tölgyfaszék is összeroppant alatta.

Persze a szék is az ő termetéhez volt készítve s akkora volt, mint egy jó nagy asztal, a melynek egy egész család kényelmesen elférhetett volna.

Messze földről csodájára jártak ennek a vendéglősnek, hanem persze ő már nem szolgált ki, egyedül csak bámultatta magát.

A legnagyobb hírre akkor vergődött, a mikor József császár meglátogatta az ujonan épült Józsefstadtot s csupa kíváncsiságból ellátogatott a híres kocsmáros-hoz. A császár azt kívánta tőle, hogy ő maga szolgálja ki. Mikor aztán József császár fizetni akart, a vendéglős ilyen számlát nyújtott át neki: Két lágy tojás 6 kr. Egy rántott esirke 20 kr. (boldog idők) Két zsemle 2 kr. Egy üveg magyar bor 50 kr. Szolgálat 100 arany.

A császár elmosolyodott s végignézte a vendéglős verejtékes arcán a repedt fujtatóként lihegő mellén, zsebre gyűrte az emlékezetes számlát és szó nélkül kifizette.

Itt poharaztak a megszabadult foglyok, még egyszer borral peosételve megolász, német és lengyel fogolytársaikkal a testvériséget. Délután látogatásokat tettek azoknál, a kiknek valami szivességért lekötöztették voltak.

Az utleveleket maga az altábornagy adta kezükbe s mindenikhez szólt néhány barátságos szót. Előbb azonban nyomtatott reverzálist kellett aláírniok, hogy sem szóval, sem tettel nem fognak küzdeni a dinasztia ellen.

Azután szekérre ültek s még egy pillantást vetve a természet haragos zöldjétől övezett nagy kőkoporsóra, szívükben a szabadság boldog érzésével, arcukon az édes izgalom pirjával kihajtottak a várból.

— Folyt. köv. —

Intézeti leány és fiu kelengyék

az intézetektől kapott előírás szerint készen kapható és megrendelhető

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai

czég

fehérnemű osztályában.

Debreczen.

— Kistemplom-bazár. —

11277.

1908.

Árverési hirdetmény.

A város községi adó alapja tulajdonához tartozó Bornyász-féle házutáni ondódi szántóföld 1908. évi augusztus hó 28. napján, délelőtt 9 órakor, a város székházának kistanácstermében tartandó nyilvános árverésen folyó évi október 1-től kezdődő három egymást követő évre haszonbérbe adatik.

Mely árveréshez haszonbérbe kívánók oly értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, Debreczen város számvevőségénél megtekinthetők s árverelni kívánók az árverelő küldöttség kezéhez 5 korona bánatpénzt letenni tartoznak.

Debreczen, 1908. augusztus hó. 17.

A városi tanács.

Polgár Sándor

|| orvosi műszer, kötszer ||
|| és sérvkötőgyáros, ||

mely 10 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő czég, a hol minden e szakmába vágó cikket nemcsak a legjutányosabb áron, hanem legtökéletesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál.....

Polgár Sándor

orvosi műszergyáros,

Budapest VII. Erzsébetkörut 50. sz

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 25 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra penzesen válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdődik. Apró hirdetések előre megrendelők.

Levelezés.

„Cavallér“ sürgős levele van.

Ajánlat.

A csodálkozás valósággal lázba ejti az embereket ha látják, hogy Wallerstein cég milyen olcsón, valósággal kidobja nyári árúit, mint batistokat, kartonokat, ruhazsöveket stb. sz. utcára.

Boros Testvérek női-dívat áruházában divatos ruhák, selymek, seferek. Divatos jó Batistok. Váznak. Szőnyegek. Jó, olcsó függönyök. Ággyerítők. Piperecikkek.

Utezi kihordásra 1 liter sesteterti új bor 24 kr. Lendbauer Kálmánnal Kenyér-piac 8. sz. ugyanott egy pincér tanuló felvétetik.

Villamos házi csengők, villámhárítók és telefonok készítését tartós szám 168. gyors és olcsó kivitelben készít Földvári L. debreczeni első elektro mechanikus, Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Javításoknál fél évi, új berendezéseknél másfél évi díjtalan rendbentartás illetve jótállás biztosítatik. Vidékre soron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek, felszerelések raktára.

Linoleum és borostyán padlólapok kilója 70 kr., parkettfényezés legolcsóbban. Fazekas Kálmán Hatvan-utca 6. sz.

Mindennemű női kézi munka himzés, gipr munka, csipke, gyorsan és csinosan készíttetik. József kir. herceg-utca 38.

Tapéta munkákat izléces kivitelben, jutányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos-utca 18. sz.

Kereslet.

Egy magános, fiatal nő, házvezetőnői vagy gazdasági állást keres helyben vagy vidéken. Czim a kiadóban.

Egy jó családból való fiú, hentesanalónak felvétetik. Csapó-utca 68. szám.

Kényelmes, tiszta, esetleg régi dívata garnitúr megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Eladás.

A Sámsoni kertben két nyilas szőlő, szép termés, jó karban lévő pájtával eladó. Értekezhetni Csapó-utca 66. sz.

Képes folyóirat 24 füzet egy évfolyam, olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Két nyilas sesteterti szőlő, termékkel eladó. Czim a kiadóban.

Eladó a Boldogkertben egy nyilas szőlő, csinos új házzal, részletfizetésre is eladó, második járás a harmadik kapunál 82. sz.

5 hektoliter bor eladó. Csige kert 38. szám.

Egy jó karban lévő briksakocsi eladó. Darabos-utca 22. sz.

Boldogkert II. j. 64. szám 1814 négyzetű szőlő szép gyümölcsfákkal, lakházzal jutányos áron eladó vagy házzal elcserélendő. Értekezhetni Percze-utca 14.

Uradalmi tea vaj

naponta friss érkezés 1 kilogramm

1 forint 20 krajczár, kapható

KERTÉSZ SÁNDOR

fűszer- és csemege kereskedésében,

Kossuth-utca 17. sz.

Ritka alkalom! Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 11.

Gróf Dégenfeld József
és dr. Balkányi Miklós

ERZSÉBET szőlőtelepének

elárúsító helyisége

Debreczenben

Simonffy-utcai 1. számú városi

bérlőház 3-ik sz. bolthelyiségében

megnyilt

s naponként

friss csemegegyűlés

olcsón kapható.

Ügyes ügynök

kerestetik egy fix fizetés és magas jutalékkal díjazott képviselőt átvételére. Csakis jó üzletszerszök küldjék ajánlataikat „BUDAPEST“ jellege alatt a lap kiadóhivatalába.

7420 - tksz. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szincskák János végrehajthatónak íj. Flam Bernát és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében 1903. évi június hó 6-ik napján birói árverésen eladott az egyeki 631. számú telekjegyzőkönyvben 507. hrsz. és az egyeki 942. számú tjkönyvben 508. hrsz. alatt felvett ingatlanokra a végrehajtási árverés elrendelhetvén, annak foganatóságára határidőül az 1903. év október hó 2-ik napjának délelőtt 10 óráját, Egyek község házához kitzte.

Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 1541 korona és 2383 korona.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Egyek község előljárárságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint telekjegyzői hatóságnál.

Debreczen, 1903. évi június hó 30.

Baróthy Béla,
kir. tszéki biró.

TENTA.

Mi Herczeg Salgó és Geiger

budapesti tintagyárosok!

nem a „magyar ipar“ megszokott hazafias pártfogására támaszkodva létesítettük vállalatunkat, hanem saját erőnkben bizva gyártmányaink minőségét azon tökélyre emeltük, hogy a külfölddel a versenyt bátran kiálljuk.

Tegyen egy kísérletet, kérjen Herczeg Salgó és Geiger-féle író, másoló vagy szines tentát debreczeni elárúsítóknál.

MIHÁLY SÁMUEL papírnagykereskedő, Debreczen Főter 30. Dreher sörcsarnokkai szemben.